

Red Rubber

een opera

een S.O.I.L.produktie

S.O.I.L.
Memlingstraat 31
B-1070 Brussel
tel 32-2-514-4517
fax 32-2-502-7558

Inleiding

RED RUBBER is een nieuwe opera die tal van jonge talenten samenbrengt in een fascinerende productie. De creatie in deSingel op 7 mei 1993 zal het Festival voor Hedendaagse Opera openen in het kader van Antwerpen Kulturele Hoofdstad van Europa 1993.

Het verhaal van de opera snijdt een belangrijk hoofdstuk aan van de geschiedenis van België en die van de wereld : de uitbuiting van Kongo rond de eeuwwisseling.

De muziek wordt gekomponeerd door de jonge Vlaamse komponist **Dirk D'Haese**, het libretto is van de hand van de Amerikaan **Alexander Steyermark**. Regisseur is Steyermark zelf, **Robert Casteels** is de dirigent. Zij zullen werken met een internationale cast van gereputeerde zwarte en blanke zangers.

RED RUBBER is een productie van het productiecentrum S.O.I.L. in coproductie met deSingel en Antwerpen 93 en in samenwerking met de Munt. Na een reeks voorstellingen in deSingel staat een wereldtoernee op het programma. Daarnaast zijn ook een adaptatie voor televisie en een langspeelfilm gepland, en zal een CD met de muziek van de opera uitgebracht worden.

Koncept en thema - de kulturele, economische en menselijke konflikten die honderd jaar geleden op gang werden gebracht, woekeren nog steeds verder - maken van RED RUBBER een unieke kans om aan te tonen dat hedendaagse opera een intrigerende belevenis kan zijn, en niet alleen voor een klein publiek van 'insiders'.

Synopsis

De opera RED RUBBER speelt zich af in een klein dorpje in Kongo Vrijstaat aan het einde van de negentiende eeuw, onder het bewind van Koning Leopold II van België.

Arthur Hodister is de blanke vertegenwoordiger van de Anglo Belgian India Rubber Co. in het dorp Lulonga. Hij heeft juist bericht gekregen over de sterk gestegen vraag naar rubber op de wereldmarkt als gevolg van de uitvinding van de pneumatische band. Hodister besluit de inheemse bevolking van Lulonga meteen de jungle in te struiken om de winning van latex uit wilde rubberplanten op te drijven. Om zijn gezag te laten gelden laat Hodister zich bijstaan door de zwarte soldaten van Kongo Vrijstaat, een 'leger' gerekruteerd uit stammen die de inwoners van Lulonga vijandig gezind zijn. Deze soldaten hebben er dan ook geen moeite mee de dorpingen zware straffen op te leggen. Zij schuwen geen enkele buitensporigheid in het bestraffen van wat zij naar eigen goeddunken beschouwen als luiheid en laks gedrag; gedrag dat alleen maar het gevolg is van de puur fysieke uitputting van de dorpingen in hun pogingen tegemoet te komen aan de onmogelijke oogstkwota's. Om zich ervan te verzekeren dat de mensen van Lulonga met een voldoende hoeveelheid latex uit de jungle terugkeren, houdt Hodister het dorpshoofd, Nzinga gegijzeld.

De rubberwinning in de jungle is een uitputtend en moeilijk werk. De dorpingen vinden enkel soelaas in het vertellen van vermakelijke volksverhalen die de tijd doen vergeten en de aandacht afleiden van lijden en beproevingen onder de terreur van de soldaten.

Hodister krijgt het bezoek van missionarissen die hem uitvragen over zijn praktijken. Zij laten doorschemeren dat geruchten de ronde doen over wreedheden van soldaten tegenover de mensen van Lulonga. Aangezien de missionarissen hun eigen ambitie hebben, namelijk het opzetten van een missiepost in Lulonga, raadt Hodister hen aan deze geruchten om eigen bestwil niet in de openbaarheid te brengen. Toch blijkt Hodister niet helemaal beroofd van menslievende gevoelens en koestert hij de gedachte dat de dorpingen - misschien - zouden kunnen delen in de welvaart voortvloeiend uit de verhoogde rubberuitvoer.

Maar Hodisters beste bedoelingen worden in één klap van tafel geveegd wanneer hij van een van de missionarissen het bestaan verneemt van een beweging in het Belgische parlement die Kongo wil afnemen van Leopold II. Hodister beseft dat zijn dagen in Kongo geteld zijn en dat hem nog maar weinig tijd rest om de vruchten te plukken van zijn jarenlang verblijf vol beproevingen in Afrika. Van dan af nemen de zaken een dramatische wending...

Een statement van de librettist

"When I was first approached by Dirk D'Haese to write the libretto for an opera taking place in Africa, I realized that it was an exciting opportunity to combine my interests in dramatic writing for film with my experience in music and my love of opera. It also presented the occasion to create a story which could deal with issues which have shaped the course of world history in the twentieth century.

During our first meeting in New York, in an intense week of activity, Dirk shared with me the vivid impressions and details of his six-month journey, going through the many logs and journals compiled on his trip. All of this made an indelible impression on me, and it became important for me to find a dramatic moment at some point in the journey which could provide the seed of an idea on which to base a full-length opera. Time and again, I kept returning to the moment in the trip when Dirk had tried to enter Zaire and had been denied access on the basis of his Belgian nationality. It seemed to me that this was one of the most clearly focused moments when Dirk had to confront the fact that he was a white man travelling on a dark continent. At the same time, he was forced to see the historical context of his journey. The opera should in some way reflect this experience.

The actions of a group of self-centered white men a century ago had forever altered the relationships of people of different races. What about these events could provide material for a story, and what about them could unite Dirk, a Belgian, with me, an American, in a collaborative project with perhaps international implications? I began to study the period, I attended museum exhibitions, and I began to read -- a lot. The first thing I read was an essay by the American writer, Mark Twain, entitled 'King Leopold's Soliloquy'. It was a satirical essay which outlined the history of Leopold's oppression of the Congolese people, and which expressed the outrage felt internationally about these events. I then researched the life of Leopold, his uneasy relationship with his own Belgian people, and, ultimately, his exploitation of the Congolese people and resources for his own private gain. Finally, I also recalled stories told to me by my uncle who had worked in the Congo, and whose stories had been a part of my childhood.

The setting of the opera in a small village in the Congo at the turn of the century is a reflection of my own concerns about the historical treatment of the African people, and the ambiguities surrounding events in Africa today. It also provides material for a fruitful collaboration, and for an opera which can be entertaining, informative, and substantial. Dirk's own settings of erotic texts into song have provided for me beautiful examples of what he can do with text, and I look forward to seeing how he develops the musical possibilities of RED RUBBER."

Alexander Steyermark 1990

Personages

Arthur Hodister (bariton) - Vlaams agent van de Anglo Belgian India Rubber Co.

Harris Birkin (tenor) - Amerikaans protestants missionaris

Fiona Birkin (sopraan) - Harris' vrouw, amateurfotografe

Enkofo (tenor) - aanvoerder van de zwarte soldaten van Kongo Vrijstaat

Victor LeBlanc (bariton) - Waals distriktskommisaris van Kongo Vrijstaat

Nzinga (bas-bariton) - dorpshoofd

Lontulu (jongenssopraan) - Nzinga's twaalfjarige zoon

Handlanger 1 (bas-buffo) - werkt voor Enkofo

Handlanger 2 (tenor-buffo) - werkt voor Enkofo

12 Dorpelingen van Lulonga (koor)

Mboyo (tenor, koorlid) - een dorpeling

Efomi (bariton, koorlid) - een dorpeling

Orkest

piccolo
altfluit

fluit
hobo
klarinet
hoorn
fagot/contrafagot

trompet
trompet
trombone
hoorn
bastuba

sopraansax
altsax
tenorsax
baritonsax

akkordeon
harp
piano
celesta

5 slagwerkers :
diverse trommels
lege konservenblikken
met water gevulde flessen
kookpotten
flessen (om stuk te slaan)
flexafoon
rasp
inpakpapier
okarina
verkeersfluiten
blokfluiten
mondharmonika
xylofoon
vibrafoon

4 eerste violen
3 tweede violen
2 altviolen
2 cello's
contrabas
zingende zaag

Dirk D'Haese

Dirk D'Haese, geboren in Antwerpen in 1960, studeerde aan het Koninklijk Konservatorium te Brussel en verhuisde dan naar Wenen, waar hij nog steeds woont. Hij studeerde er kompositie aan de 'Musikhochschule' en aan de universiteit bij Friedrich Cerha. Sinds 1984 werkt D'Haese als muziekwetenschapper nauw samen met het befaamde Clemencic Consort in Wenen.

Tussen 1986 en 1988 maakte D'Haese verschillende reizen naar Afrika ten zuiden van de Sahara. Hierover maakte hij de thesis *Afrikaanse Avonturen : Dokumentatie en vormanalyse van de Zuidoostafrikaanse muziek aan de hand van 17 muzikale voorbeelden*. Zijn reizen en opzoekingswerk in Afrika hebben een fundamentele invloed gehad op zijn benadering van het komponeren.

Sinds 1988 is hij huiskomponist bij het Festival van Vlaanderen en hij was gastkomponist tijdens het seizoen 1990-91 voor de middagconcerten in De Munt. Verder kreeg hij belangrijke opdrachten van o.m. Pentafoon Bläserquintet (1978 en 1984), Wiener Instrumentalsolisten (1985) en Mallet & Flute (1990) - beide samengesteld uit solisten van de Wiener Symphoniker -, Brussels Strijkerskwartet (1986), Muntschouwburg (1989), Brussels Jeugd & Muziek Orkest (50e verjaardag, 1990), Week van de Hedendaagse Muziek (Gent 1991), en Ville de Saumur (France 1991).

D'Haese is een veelzijdig komponist. Hij schreef voor piano en andere solo-instrumenten, kamermuziekensembles, stem, kamerorkest en symfonisch orkest. Zijn werk omvat o.m. *13 Bagatellen* voor piano, *Catalogo VII* en *Introduction Music* voor kamerorkest, *Catalogue V* voor strijkerskwartet, *Ottetto* voor blaaskwintet, *Per Strada* voor trompetkwartet, *Italian Morning* (eerste symfonie) voor groot orkest, *Accordion Concerto* en vele andere.

Voor stem schreef hij o.m. *4 Early Love Songs*, *Im Moment* en *Three Carinthian Songs*. In opdracht van het Festival van Vlaanderen schreef hij onlangs *Sauf- Liebes- und Sterbelieder*, een liedcyclus voor Harald Stamm. Van het Weense Arnold Schönbergkoor kreeg hij een kompositie-opdracht voor groot koor *Das Wahre Sängereleben*, te creëren in 1993. Zijn samenwerking met librettist Alexander Steyermark resulteerde tot nu toe in *7 Erotic Songs* (Engelse versie door Steyermark en D'Haese) en een liederacyclus, *Peel the Plum*. Onlangs voltooide hij *Glimpses From An Elephant's Back*, een zangcyclus in opdracht van Arlene Shrut (New York City), die gecreëerd zal worden in Washington (april 1993) en die ook in het kader van Antwerpen '93 zal opgevoerd worden.

Alexander Steyermark

Sinds 1987 is Alexander Steyermark werkzaam als music supervisor in de Amerikaanse filmindustrie. Hij werkte met regisseurs als Spike Lee (*Malcolm X*, *Jungle Fever*, *Mo' Better Blues*, *Do the Right Thing*), Paul Schrader (*Light Sleeper*, *Patty Hearst*), Howard Brookner (*Bloodhounds of Broadway*) en James Lapine (*Impromptu*)

Als onafhankelijk filmmaker, gevestigd in New York, schreef en regisseerde Steyermark in 1985 de kortfilm *Where Little Demons Dwell* (30 min., 35 mm), die vertoond werd op de filmfestivals van o.m. Montreal, Mannheim, Torino en Melbourne. Als regisseur van muziekvideo's ontving hij de 1987 Boston Music Award for Outstanding Video.

Als theatermaker schreef en regisseerde hij in 1986 de eenakter *The Lives of Goldfish*, waarvan de première plaatsvond in New York van datzelfde jaar. Als acteur was hij te zien in *Dancespace* en *The Poetry Project*, waar hij de rol speelde van Billy the Kid in Jim Neu's *Buffalo Dreams* (1986/87).

Zijn eerste langspeelfilm, *Requiem* (1990), gebaseerd op het leven en de brieven van de 19de eeuwse Duitse romantische schrijver Heinrich von Kleist, won de tweede prijs in de Long Drama Category van de 21ste Baltimore Independent Film Competition. De film kreeg tevens de Gordon Parks Gold Award for Cinematography van het 1991 Philadelphia International Film Festival, en werd fel toegejuicht op het 1991 Cinequest/San Jose Film Festival.

In 1990 ontmoette Steyermark de Vlaamse komponist Dirk D'Haese, het begin van een interessante samenwerking die tot nu toe resulteerde in 7 *Erotic Songs* (Engelse versie door Steyermark), en de Liedercyclus *Peel the Plum*.

Robert Casteels

Na zijn muziekstudies bij Ronald Zollman in Brussel studeerde Robert Casteels orkestdirectie aan de Guildhall School of Music and Drama in Londen, en aan de Juilliard School in New York. Hij nam er ook deel aan de masterclasses van Zubin Mehta en Leonard Bernstein. Hij dirigeerde concerten tijdens zomerkursussen van het Dartington Festival of Arts, de Nederlandse Omroep Stichting in Hilversum en het Internationaal Bartok Seminarie in 1988 met P. Eötvös.

In 1986 was Robert Casteels finalist van de New York Conducting Workshop en in 1989 behaalde hij in Boedapest tijdens de Zesde Internationale Orkestdirectiewedstrijd van de Hongaarse Radio en Televisie de speciale juryprijs voor hedendaagse muziek. In eigen land ontving hij de prijzen 'De Kerkhove' en 'Mathilde E. Horlait-Dapsens'.

Hij werkte als assistent met vermaarde dirigenten als Sylvain Cambreling, Charles Dutoit, Sixten Ehrling, Cristobal Halffter, Karl-Anton Rickenbacher, Spiros Argiris en Ronald Zollman.

Wat opera betreft, werkte hij in Londen en Cambridge, waar hij o.m. *Falstaff* van Verdi dirigeerde, in New York voor het American Opera Centre (*La Nozze di Figaro*), voor het Spoleto Festival in Charleston, SC (*Salome*, *Russalka* en de Amerikaanse première van *The Blanket* van R. Convery) en voor het Aspen Festival (*The Rake's Progress*). Hij werkte mee aan *Albert Herring* voor het Opera Forum (Enschede, Nederland), aan *Simon Boccanegra* in de Vlaamse Opera (Antwerpen) en aan *Boris Godounov*, *Elektra*, *Parsifal* en *Janacek's Uit het Dodenhuis* in De Munt (Brussel).

In 1991 dirigeerde hij *The Hard Nut*, de Mark Morris Dance Group-productie van Tchaikovsky's *Notenkraker* in De Munt, en *The Rape of Lucretia* en Bernstein's *Songfest* in het Koninklijk Konservatorium in Brussel. Datzelfde jaar nam Robert Casteels de muziekdirectie op zich van de fel toegejuichte Belgische première van *Jakob Lenz*, de kameropera van Wolfgang Rihm. Hij dirigeerde balletten voor het Juilliard Dance Festival in New York en het Balletto di Toscana in Spoleto (Italië).

Robert Casteels bezit een zeer gevarieerd symfonisch repertorium, van klassiek tot de meest hedendaagse muziek. Tijdens zijn verblijf in de V.S. was hij muzikaal directeur van de Juilliard Pre-College Symphony en trad hij op met het Juilliard Conductor's Orchestra en het Spoleto Festival Orchestra in Charleston. Daarna volgden uitvoeringen met de Melbourne Symphony Orchestra, het Nationaal Orkest van België en het Orchestre de Chambre de Wallonie. Hij is geregeld gastdirigent van het RTBF-orkest in het kader van festivals zoals Ars Musica en Wallonie-Hainaut.

Vertolking

Arthur Hodister : Werner Van Mechelen
Harris Birkin : Zeger Vandersteene
Fiona Birkin : Virginia Kerr
Enkofo : Thomas Young
Victor LeBlanc : Wilbur Pauley
Nzinga : Herbert Perry
Lontulu : Denise Alonzo

Werner Van Mechelen

De Belgische bas-bariton Werner Van Mechelen werd in 1988 laureaat van de Internationale Koningin Elisabethwedstrijd voor Zang en behaalde in 1989 de tweede prijs in het Internationaal Vocalistenconcours in s'Hertogenbosch in de discipline Lied. In 1990 bekwam hij een studiebeurs van het Richard Wagner Verband. Hij volgde meesterkursussen bij Robert Holl, Elisabeth Schwarzkopf en Dietrich Fischer-Dieskau. Zijn huidige professor is Malcolm King.

Hij zong in de Operastudio van Zürich, het Landestheater van Coburg, het Stadttheater van Bielefeld en de opera's van Luik, Antwerpen, Wiesbaden en Braunschweig. Hij zong de rollen van de Graaf en Figaro in *Le Nozze di Figaro*, Guglielmo in *Così fan Tutte*, de titelrol en Leporello in *Don Giovanni*, Papageno in *Die Zauberflöte*, Belcore in Donizetti's *L'Elixir d'amore*, Schaunard in *La Bohème* en Dandini in Rossini's *La Cenerentola*.

Werner van Mechelen is tevens een internationaal geprezen concertzanger. Hij gaf concerten in Brussel, Tel Aviv, Manilla, Genève, Hamburg, Amsterdam, Parijs, Barcelona, met daarnaast nog vele andere optredens.

Zeger Vandersteene

Zeger Vandersteene zong reeds als koorknaap de sopraansolo's bij de Schola Cantorum van de Sint Baafskathedraal in Gent.

Als lichte tenor kreeg hij een vijfjarige opleiding bij Marie Lietard. Daarna werkte hij met een aantal vermaarde pedagogen in binnen- en buitenland (o.a. met Lucie Frateur, Anton Dermota en Giancarlo Montanaro) en volgde verschillende internationale meesterkursussen. Stilistisch studeerde en werkte hij samen met o.a. Safford Cape, René Clemencic, Nicolaus Harnoncourt, Michel Chapuis, Romain de Saint Aroman, Tito Gotti, Franz Bruggen en Alfred Deller voor de 'oude muziek'; voor hedendaagse muziek met Henri Pousseur, Peter Schat, Rudolf Kelterborn, Cathy Berberian en Reinbert De Leeuw.

Aanvankelijk zong hij vooral als contratenor het middeleeuwse, renaissance- en barokrepertoire, zowel solistisch als in ensembleverband, en maakte hij talrijke, door critici en publiek fel gesmaakte plaatopnamen.

In 1978 besloot hij - vrij onverwacht - zijn natuurlijke tenorstem verder uit te bouwen, de wereld van de 'oude muziek' te verlaten en het lyrische tenorrepertoire uit te voeren. Sindsdien is hij regelmatig te gast in de meest vooraanstaande zalen en muziekcentra en op alle grote festivals in Oost- en West-Europa, Israël, de Verenigde Staten en Centraal- en Zuid-Amerika.

Hij werkte met bekende dirigenten als Peter Maag, Sir Charles Mackerras, Gustav Kuhn, Richardo Chailly, Theodor Guschelbauer, Rafael Frübeck de Burgos, Aldo Ceccato, Peter Schreier, Nicolaus Harnoncourt, Sir John Pritchard en vele anderen, zowel voor concert als opera.

Met zijn vaste begeleider Levente Kende geeft hij tal van liederavonden en maakte hij verschillende zeer gewaardeerde plaat- en CD-opnamen (o.m. *Die Schöne Müllerin*, *Liederkreis-Dichterliebe*, *Winterreise*)

Virginia Kerr

Virginia Kerr wordt beschouwd als een van de belangrijkste jonge sopranen uit Ierland. Ze studeerde aan de Royal Irish Academy of Music in Dublin en de Guildhall School of Music and Drama en verwierf al spoedig een internationale reputatie. Zo zong zij o.m. in Spanje, Hongarije, Duitsland, Malta en de USA.

Zij was te gast in verschillende operahuizen in Groot-Brittannië (Dublin, Birmingham...). In 1990 debuteerde zij voor het Glyndebourne Festival als Glasha in *Katya Kabanova*, zong ze de titelrol in *Salome* voor de Schotse Opera, en vertolkte de belangrijkste sopraanpartij in Judith Weirs *The Vanishing Bridegroom*. Deze produktie werd uitgezonden door BBC Televisie en opgevoerd in Covent Garden.

Nadien vertolkte ze o.m. de Gravin (*Le Nozze di Figaro*) voor het Manoeltheater in Malta, Helmwig (*Die Walküre*) en Donna Elvira (*Don Giovanni*) voor de Schotse Opera, en Anita (*Jonny Spielt Auf*) in Leipzig. Tijdens het lopende seizoen zingt zij nog Elvira (*L'Italiana in Algeri*) in Dublin, en Ortlinde (*Die Walküre*) in Nantes.

Het concertrepertorium van Virginia Kerr gaat van de werken van Bach tot liederen van Weber met orkest en *War Requiem* van Britten. Zij zong o.m. *Exsultate Jubilate* en *Requiem* van Mozart in Bilbao, *Missa Solemnis* van Beethoven en *Requiem* van Verdi met het Mississippi Symphony Orchestra, en vele concerten met het Ierse National Symphony Orchestra.

Thomas Young

De loopbaan van tenor Thomas Young wordt gekenmerkt door een veelheid van stijlen, vormen en media : van opera en oratorium tot Broadway musical, van internationale toernee tot clubvoorstelling, en van live concert tot televisie.

Hij debuteerde voor de New York City Opera in de duo-rol van Street/Elijah in *X, The Life and Times of Malcolm X* in 1986, en vertolkte daarna o.m. Sportin'Life in *Porgy and Bess* voor de Radio City Music Hall en de Houston Grand Opera. Hij was Aron in *Moses und Aron* van Arnold Schönberg en zong de rol van Desportes in *Die Soldaten* van Bernd Zimmermann, telkens voor de New York City Opera.

In 1991 debuteerde Thomas Young in de Munt als Molqi en Jonathan Rumor in de nieuwe opera van John Adams, *The Death of Klinghoffer*, geregisseerd door Peter Sellars. Deze produktie werd opgevoerd in Lyon, Brussel, Wenen, Los Angeles, San Francisco en New York, en werd tevens op CD uitgebracht.

In het kader van de Salzburger Festspiele 1992 zong hij in *Saint François d'Assise*, eveneens in een regie van Peter Sellars. Deze produktie werd o.m. in Parijs hernomen. In 1993 maakt hij zijn debuut voor de Nederlandse Opera in *Punch and Judy* van Birtwistle.

Daarnaast was Thomas Young te zien in verschillende musicals : *Jesus Christ Superstar* (Judas), *The Wiz* (titelrol), *Evita* (Che), e.a.

Als concertzanger met standaardrepertorium (o.m. barokmuziek) trad de tenor op in de belangrijkste concertzalen in meer dan twintig landen, en met symfonieorkesten als die van Ft. Worth, Denver, Seattle, New Haven, Oakland, en Los Angeles. Recentelijk concerteerde hij met het St. Paul Chamber Orchestra, de Long Island Philharmonic, the Kansas City Symphony, en als 'artist-in-residence' met de Philharmonia Virtuosi.

Wilbur Pauley

Wilbur Pauley, afkomstig uit Beaver, Pennsylvania (USA), studeerde aan het Westminster Choir College en ontving een beurs voor een opleiding als dirigent aan de Carnegie-Mellon University. Hij wordt erg gewaardeerd voor zowel zijn opera- als zijn oratoriumvertolkingen.

Recente optredens omvatten o.m. Beethoven's *Negende* met Springfield (MO), Mozart's *Requiem* met de Virginia Symphony, *Andrea Chenier* en *Manon* met de Hawaii Opera, Timur in *Turandot*, Colline in *La Bohème* en Dr. Grenville in *La Traviata* met de New York City Opera, en een opname van Stravinskys *Renard* met het St. Luke's Orchestra onder Robert Craft.

De veelzijdigheid van Wilbur Pauley kan worden afgeleid uit volgende engagements : in 1991-92 debuteerde hij in de New York Metropolitan Opera als Wilhelm in de wereldpremière van Corigliano's *The Ghosts of Versailles*, keerde hij terug naar de Houston Grand Opera voor de wereldpremière van Meredith Monk's *Atlas*, vervoegde hij Newband in Bang-on-a-Can voor de New York City première van Harry Partch's *The Wayward*, en zong eveneens de New York City premières van Schönberg's *Moses und Aron* en Zimmermann's *Die Soldaten* in de New York City Opera.

Zijn huidige engagements omvatten rollen in *Elektra*, *Pelleas et Melisande*, en de wereldpremière van Bolcom's *Mc Teague* met de Lyric Opera van Chicago, Sarastro in *The Magic Flute* (reg. Martha Clarke) in de Glimmerglass Opera, een muziektheaterproduktie getiteld *In the Time of The Comedian Harmonists* - waarvoor Wilbur Pauley ook de muzikale leiding op zich nam - in St. Ann's in Brooklyn, de New York City première van *Atlas* in de Brooklyn Academy of Music, en *Magic Flute* met de Santa Fe Opera.

Wilbur Pauley is ook bedrijvig buiten de wereld van de klassieke muziek : voor televisie (*Law and Order*), film (*Beauty and the Beast*, *84 Charing Cross Road*) en Broadway (*The Merchant of Venice*). Hij maakte opnamen van Jacques Louis Monods *Traenen des Vaterlands*, van muziek van Paul Winter en Paul Halley, en voor de Disney animatiefilm *Beauty and the Beast*.

Herbert Perry

Sinds zijn professioneel debuut in 1979 bij de Arizona Opera in Tucson, bouwde bas-bariton Herbert Perry een internationale carrière uit, waarbij hij optrad in operaproducties, concerten met orkest en solorecitals.

Tijdens het seizoen 1987-88, maakte Herbert Perry zijn debuut bij de New York City Opera als Timur in *Turandot*, en zong hij de titelrol in *Le Nozze di Figaro* met de Sarasota Opera. Concertvoorstellingen omvatten o.m. *Elektra* met Seiji Ozawa en de Boston Symphony in Boston en in de Carnegie Hall in New York. In Boston zong hij eveneens Don Fernando in *Fidelio* met The Boston Concert Opera.

Herbert Perry bouwde zijn nauwe band met het Mozartrepertorium verder uit met, naast andere engagements, voorstellingen in de Sarasota Opera in de titelrol van *Don Giovanni*. In 1989 volgden voorstellingen als Raimondo in *Lucia di Lammermoor* met het Arkansas Opera Theatre en als Leporello in Peter Sellars' productie van *Don Giovanni* tijdens het Pepsico Summerfare Festival in Purchase, New York. Deze productie werd later in Wenen verfilmd voor televisie (Europa en de Verenigde Staten) en commerciële distributie.

In november 1990 maakte hij zijn debuut bij de Metropolitan Opera, en hij trad later in het seizoen op in *I Puritani* als Walton en in *Tosca* als Angelotti.

Het seizoen 1991-92 omvat optredens met het St. Paul Chamber Orchestra in Mozart's *Requiem*, gedirigeerd door Hugh Wolf, en in *La Clemenza di Tito* voor de Boston's Händel en Haydn Society, gedirigeerd door Christopher Hogwood. In het voorjaar kon men Perry beluisteren in de Metropolitan Opera, in voorstellingen van *Elektra* en *Billy Bud*.

Herbert Perry is ook een regelmatige bezoeker van verschillende Noordamerikaanse muziekfestivals, waaronder het Chautauqua Festival, het Aspen Music Festival, het Spoleto Festival en het Minnesota Orchestra Sommerfest. Hij maakte zijn nationaal televisiedebuut als Balthazar in Gian Carlo Menotti's *Amahl and the Night Visitors*, gedirigeerd door de komponist, in het kader van een live-uitzending van de Kennedy Center Honors in 1984.

Denise Alonzo

De jonge Engelse sopraan Denise Alonzo studeerde aan de Colchester Institute School of Music en de universiteit van Middlesex in Engeland.

Zij trad op als soliste met het English Baroque Choir in Monteverdi's *Magnificat* in St. John's Smith Square en St. Giles Cripplegate in Londen. Zij werkte ook bij het London Philharmonic Choir in Stravinsky's *Mass for voices and Wind* in de London Festival Hall.

Denise Alonzo zong solo recitals in St. Brides Church, Fleet Street, het Colchester Institute - waar ze studeerde - en in St. Margaret's Church in Londen. Daarnaast nam ze deel aan verschillende concerten en maakte ze opnamen met het London Philharmonic Choir, het BBC Symphony Chorus, The Ionian Singers en het New London Chamber Choir.

Tommy, opgevoerd in het Queens Theatre in Londen, en *Carmen Jones*, opgevoerd in de Old Vic, eveneens in Londen, zijn enkele van de opera's waarin Denise Alonzo optrad.

Ontwerpers

Dekor : Yoris Van den Houte
Kostuums : Anita Evenepoel
Belichting : Chris Renson

Yoris Van den Houte

Gedurende de laatste zeven jaar werkte scenograaf Yoris Van den Houte nauw samen met de Belgische choreografe Karin Vyncke.

Hij ontwierp dekors en grafische ontwerpen voor Vynckes produkties *Next* (1986), *Sous les vêtements blancs* (1988), *Mé-zon* (1989), *Kreuset* (1990) en *Vous avez appris que je tombais* (1992). Deze produkties waren te gast in verschillende Europese landen en de Verenigde Staten.

In 1992 co-regisseerde Yoris Van den Houte, samen met Dirk Gryspeirt, de dans-video *Tristitia* voor de BRTN.

Hij participeerde in verschillende groepstentoonstellingen zoals *Onderaardse Attraktie* (1987), *Storen aub* (1990), allebei in Brussel, en *Archipel* (1991) in Montbéliard (Frankrijk).

Anita Evenepoel

Anita Evenepoel ontwerpt zowel kostuums en dekors voor theater als juwelen, kleding en textielsculpturen.

Sinds 1983 exposeerde zij in galerijen als Gallery Aspects, Londen; Galerie Ra, Amsterdam; Galerie Neon, Brussel; Helen Drutt Gallery, Philadelphia; Kulturhuset, Zweden; 't Sterckshof in Antwerpen. Zij nam deel aan verschillende kunsttentoonstellingen en modeshows : *Les Paradoxes de la Mode*, Brussel; *Textile Biennale*, Bratislava (1986); *Contemporary Jewellery*, Museum of Modern Art, Tokyo en Kyoto; *Contemporary Belgian Jewellery*, Foundation Gulbenkian, Lissabon (1988); *Europaisches Kunsthandwerk*, Stuttgart (1991).

Zij ontwierp de kostuums voor *Ai* (1986) van choreograaf Marc Vanrunxt, *Code* (1989) door Theater Stap, *Ali's Scream* (1989) van choreografe Catherine Massin, *De bittere tranen van Petra von Kant* (1990) door Het Zuidelijk Theater, *Scapino Meets Dap* (1992) door het Scapino Ballet, Trazom (1992) met het Iso New York Dance Theater, en Paula Abduls wereldtoernee (1990). Ze ontwierp ook de kostuums en het decor voor de opera *Time Out* met het Iso New York Dance Theater in Milaan in 1988 en maakte twee eigen produkties : *Moving Textiles* met Eric Raeves in 1985 en *Peau d'Ane* in 1988.

Van 1987 tot 1989 was Anita Evenepoel gastdocente aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam.

Chris Renson

Na zijn studies aan het HRITCS (beeld, geluid en montage), werkte Chris Renson zich snel op in verschillende functies in de filmwereld. De laatste jaren was hij een vaste medewerker van Peter Greenaway; als kameraman in *The Baby of Macon* (1992) en *Prospero's Books* (1990), als directeur fotografie in *Darwin* (1992), en als assistent kameraman in *The cook, the thief, his wife and her lover* (1989), *Drowning By Numbers* (1987) en *Z.O.O.* (1985).

Andere langspeelfilms waar hij aan meewerkte, zijn o.m. *A strange love affaire* (1984) van E. De Kuyper, *The secrets of love* (1986) van H. Kümmel en *Mascara* (1986) van P. Conrad.

Chris Renson was ook actief in het domein van de kortfilm. Hij was onder meer assistent kameraman in *Victoria* (1988) van M. J. Lafontaine en *Like a mountain* (1989) van Jan Bulteel. In *Death in the Seine* (1989) van Peter Greenaway fungeerde hij als kameraman en hij was directeur fotografie in o.m. *Franz-Franz* (1986) van W. Verdin, in *Passio* (1989) van M. J. Lafontaine en in *Vol au Vent* (1991) van R. Mesdagh.

Producer

S.O.I.L. (Sight Of an Ignored Landscape) is in een paar jaar tijd uitgegroeid tot een toonaangevend onafhankelijk productiecentrum voor de kunsten in België. De produkties halen het hoogste niveau wat betreft kwaliteit en erkenning, terwijl ondertussen geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke engagement van S.O.I.L. : het steunen van jonge kunstenaars en nieuwe ideeën. Zonder uitdagingen uit de weg te gaan biedt het centrum een ernstige structuur en financiële rugsteun aan projecten die anders waarschijnlijk het daglicht niet zouden zien.

Spilfiguren bij S.O.I.L. zijn Linda Sterckx en Geert Van Goethem.

Linda Sterckx werkte aanvankelijk als regie- en productie-assistente bij de dienst Kunstzaken van de BRT-TV. Dan stapte ze over naar de Munt, eerst als medewerkster van directeur Gerard Mortier, en vervolgens als regie-assistente bij diverse Muntprodukties (o.m. met Karl-Ernst Herrmann, Lluís Pasqual en Adolf Dresen).

Geert Van Goethem was eerder actief als producer en produktieleider van de theatergroep van Jan Fabre. Onder zijn management groeide dit aanvankelijk kleine, marginale gezelschap uit tot een succesrijke, professionele groep. *Het is teater zoals te verwachten en te voorzien was* en *De Macht der Teaterlijke Dwaasheden* werden opgevoerd in Londen (Royal Albert Hall), Parijs, Amsterdam, Helsinki, New York, Boston, Tel Aviv, Tokyo, Adelaide, Rome...

Daarna werkte hij als regisseur bij de dienst Kunstzaken van de BRT-TV, waar hij ondermeer dokumentaires maakte over de Vlaamse filmindustrie en het Zweedse filmbeleid.

Met de groepstentoonstelling *Please do disturb* (1990) vestigde S.O.I.L. definitief zijn reputatie als belangrijke katalysator in de Belgische kunstwereld. S.O.I.L. bracht dertig kunstenaars samen in een leegstaande lederfabriek in het kader van het kunstenfestival BRUZZLE 90. *Please do disturb* werd enthousiast ontvangen door zowel publiek als critici, en de tentoonstelling werd het onbetwiste succesnummer van het festival.

Vanuit zijn betrokkenheid bij alle mediakunsten heeft S.O.I.L. zich geëngageerd in drie tekenfilmproducties. *The End Again* van Bruno Wouters ging vorig jaar in première op het Internationaal Filmgebeuren van Gent, is nu te zien op diverse internationale filmfestivals, en zal binnenkort in de Belgische bioskopen vertoond worden. Ondertussen wordt volop gewerkt aan *(Just) To be a part of it*, een muzikale tekenfilm van Michel Druart en Bert Van Goethem; de première is voorzien voor de herfst van 1993. Tenslotte is er *Kleine Hans*, een film van de Hongaars-Belgische Eva Visnyei op basis van cut out-animatietechnieken. De productie van deze wonderbaarlijk poëtische reis doorheen het onderbewuste, gebaseerd op een verhaal van S. Freud, wordt eind 1993 aangevangen.

In het domein van de dans werkte S.O.I.L. als coproducent mee aan *Vous avez appris que je tombais* van de in Parijs werkende Vlaamse koreografe Karin Vyncke. Deze Belgisch-Franse coproductie werd voor de eerste keer aan het publiek voorgesteld in Chateaufallon (Frankrijk) in februari 1992 en komt dit jaar nog naar België als onderdeel van een internationale toernee.

Opera is het raakvlak bij uitstek van de vele kunstdisciplines. Het is dan ook niet toevallig dat deze kunstvorm centraal staat binnen de activiteiten van S.O.I.L.

De succesvolle en door publiek en critici bejubelde Belgische creatie van de kameropera *Jakob Lenz* van Wolfgang Rihm was voor producent S.O.I.L. een belangrijke stap voorwaarts in de richting van de systematische productie van onafhankelijk muziektheater van hoge kwaliteit. Deze Belgisch-Duitse coproductie kwam volledig tegemoet aan de ambitie van S.O.I.L. om opera te produceren buiten - en komplementair aan - de traditionele produktiestructuren voor opera, en bereikte een dergelijk kwaliteitsniveau dat een recensent de productie omschreef als "te benijden door de gevestigde operahuizen".

Jakob Lenz, voorgesteld in deSingel in April 1991, werd geregisseerd door de Duitse Astrid Vehstedt met Robert Casteels als dirigent, en met een internationale cast en orkest.

Een volgende faze in de positieve samenwerking tussen S.O.I.L. en de coproducenten van *Jakob Lenz* - de BRTN, deSingel en de Munt - was de televisie-adaptatie van deze productie. Dit werk werd eind 1992 genomineerd op MIDEM in Cannes voor het tweede Festival International de l'Audiovisuel Musical in de categorie Beste TV-Programma (Speciale Uitzending).

Naast *Red Rubber* presenteert S.O.I.L. tijdens het festival ook *Il Combattimento di Tancredi e Clorinda*, een eigenzinnige video- en foto-installatie rond de kameropera van Monteverdi door Anna Torfs en Els Opsomer. Van deze installatie wordt in samenwerking met de BRTN ook een TV-versie gemaakt.

Ondertussen is de voorbereiding aan de gang van *Borinage*, een muziektheaterproductie geconcipieerd door de Vlaamse auteur Arne Sierens.

Antwerpen 1993

In 1993 is de stad Antwerpen Kulturele Hoofdstad van Europa. Als gastheer van het jaarlijkse Europese kunstenfestival treedt Antwerpen in de voetsporen van Madrid, Dublin, Glasgow, Parijs, Berlijn, Amsterdam, Florence en Athene. Maar 1993 wordt anders - het is het eerste jaar van een Europa zonder grenzen. Met de ogen van de hele wereld op Europa gericht, en die van de kunstwereld op Antwerpen, kan men zich geen betere gelegenheid voorstellen om nieuw en uitdagend werk te presenteren. Het is dan ook in die kontekst dat S.O.I.L. de première van RED RUBBER zal brengen. De opera opent het Festival voor Hedendaagse Opera, op zich reeds een centraal luik in het programma van Antwerpen 93.

deSingel

Sinds zijn opening in 1980 is deSingel in geen tijd uitgegroeid tot een kunstencentrum met internationale faam. Het centrum maakt deel uit van een kompleks waarin ook het Koninklijk Vlaams Konservatorium en de BRTN zijn ondergebracht. De infrastructuur omvat een volledig uitgeruste zaal voor theater, dans en opera (Rode Zaal), een akoestische concertzaal voor klassieke en hedendaagse muziek (Blauwe Zaal), een kleine zaal voor film en jazz, en tentoonstellingsruimten waarin voornamelijk hedendaagse architectuur aan bod komt.

DeSingel staat internationaal bekend als het belangrijkste receptieve centrum voor podiumkunsten en muziek in België. Vanuit zijn streven naar een dynamisch en gevarieerd programma van hoge kwaliteit, heeft deSingel in het verleden artiesten in huis gehaald als The Cleveland Orchestra, Pina Bausch, Ingmar Bergman, Merce Cunningham, Peter Brook en vele anderen.

RED RUBBER gaat in première op 7 mei 1993 in de Rode Zaal.

Alle medewerkers van RED RUBBER

muziek	Dirk D'Haese
libretto	Alexander Steyermark

regie	Alexander Steyermark
muzikale leiding	Robert Casteels
dekor	Yoris Van den Houte
kostuums	Anita Evenepoel
lichtontwerp	Chris Renson
grime	Ad Van Mierlo
repetenten	Peter Lockwood
	Benjamin Rawitz
regie assistentie	Christel Haesaert
muzikale assistentie	Peter Lockwood
kostuum assistentie	Diane Broeckx
	Inès Plançon

technische leiding	Patrick Van Hoof
inspiciënt	François de Carpentries
orkestverantwoordelijke	Frank Van Elsen
rekwisieten	Kat De Baerdemaeker
dekorkonstruktie	Jacques Van Slembrouck
	André Lebacqz

Solisten

Arthur Hodister	Werner Van Mechelen
Harris Birkin	Zeger Vandersteene
Fiona Birkin	Virginia Kerr
Enkofo	Thomas Young
Victor LeBlanc	Wilbur Pauley
Nzinga	Herbert Perry
Lontulu	Denise Alonzo
Handlanger 1	Gary Boyce
Handlanger 2	Marcel Snijders

Koor

Collette Allen
Josephine Amankwah
Angela Caesar
Michelle Lokey
Ademilola Oduwole
Antonia Adellita
Llewellyn Anthony Rayappen
Steven Denton
Keel Watson (Efomi)
Colin L. Brown (Mboyoy)
m

Orkest

altfluit piccolo	Leen Indigne Toon Fret
fluit	Veerle Secember
hobo	Yf Bourry
klarinet	Freddy Coppé
hoorn	Stefaan Vanlede
fagot/contrafagot	Michiel Lietaert
trompet	Rik Ghesquière
trompet	Mark Walravens
trombone	Carlo Mertens
bastuba	Mark Vandingenen
sopraansax	Martin Fredebeul
altsax	Eric Sleichim
tenorsax	Luk Mishalle
baritonsax	Véronique Delmelle
akkordeon	Philippe Thuriot
harp	Paola Larini
piano/celesta	Peter Lockwood
slagwerk	Bart Bouckaert Gert D'haese Bart Quartier Gabriel Laufer Sarah Mouradoglou
eerste viool	Eric Robberechts Marc Danel
tweede viool	Igor Semenoff Gilles Millet Koen Rens
altviool	Frederic d'Ursel Juliette Danel
cello	Sara Kuyken
contrabas	Guy Danel Yannis Hatzis

Productie

directie	Geert Van Goethem Linda Sterckx
productieleiding productie assistentie	Inge Sierens Ilse Cockx
sekretariaat	Micelline Gillis